

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 27/12
V Lucemburku dne 15. března 2012

Rozsudek ve věci C-453/10
Jana Pereničová a Vladislav Perenič v.
SOS financ spol. s r. o.

Vnitrostátní právní předpis může stanovit, že smlouva uzavřená prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem, která obsahuje zneužívající klauzuli, je neplatná, pokud taková neplatnost zajistí spotřebiteli lepší ochranu

I když totiž unijní právo v zásadě sleduje pouze odstranění zneužívajících klauzulí, umožňuje nicméně členským státům, aby spotřebitelům zajistily vyšší úroveň ochrany, než je ochrana, kterou samo stanoví.

Směrnice 93/13¹ stanoví, že zneužívající klauzule použité ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem, jež stanovil prodávající nebo poskytovatel, nejsou pro spotřebitele závazné. V tomto ohledu je klauzule považována za zneužívající, jestliže v rozporu s požadavkem dobré víry způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele. Smlouva obsahující takovou klauzuli však zůstává pro strany závaznou, může-li nadále bez této klauzule existovat.

Jana Pereničová a Vladislav Perenič získali úvěr ve výši 150 000 SKK (4979 eur) od nebankovní instituce poskytující spotřebitelské úvěry na základě formulářových smluv. Podle úvěrové smlouvy měli úvěr splatit ve 32 měsíčních splátkách po 6000 SKK (199 eur), a poslední, 33. měsíční splátka se měla rovnat výši úvěru. Dlužníci tak byli povinni vrátit částku ve výši 342 000 SKK (11 352 eur). Roční procentní sazba nákladů (RPSN) úvěru – tedy všechny náklady spojené s úvěrem k tíži spotřebitele – byla v této smlouvě stanovena ve výši 48,63 %, i když podle výpočtu slovenského soudu, který předložil Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, ve skutečnosti odpovídá 58,76 %.

Jana Pereničová a Vladislav Perenič podali žalobu k Okresnímu soudu v Prešově, na základě které požadují, aby tento soud konstatoval, že jejich úvěrová smlouva obsahuje několik zneužívajících klauzulí, jako například uvedení RPSN v nesprávné výši, a aby rovněž rozhodl o neplatnosti této smlouvy jako celku.

Slovenský soud se Soudního dvora ptá, zda mu směrnice 93/13 umožňuje, aby rozhodl, že spotřebitelská smlouva obsahující zneužívající klauzule je neplatná, pokud je takové řešení pro spotřebitele výhodnější. Jak vnitrostátní soud uvádí, v případě rozhodnutí o neplatnosti by dotyční spotřebitelé totiž museli zaplatit pouze úroky z prodlení ve výši 9 %, a nikoli všechny náklady spojené s poskytnutím úvěru, které jsou o mnoho vyšší než tyto úroky.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr především připomíná, že cílem sledovaným směrnicí 93/13 je odstranit zneužívající klauzule ve spotřebitelských smlouvách, a je-li to možné, ponechat smlouvu jako celek v platnosti, a nikoli zrušit všechny smlouvy obsahující takové klauzule.

Co se týče kritérií, která umožňují posoudit, zda může smlouva skutečně nadále existovat bez zneužívajících klauzulí, Soudní dvůr dále uvádí, že je třeba použít objektivní přístup, takže postavení jedné ze smluvních stran, v projednávané věci spotřebitele, nemůže být považováno za rozhodující kritérium pro budoucí osud smlouvy. Směrnice tedy brání tomu, aby se při posuzování

¹ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

otázky, zda smlouva obsahující jednu nebo několik zneužívajících klauzulí může bez těchto klauzulí nadále existovat, přihlédlo pouze k výhodnosti zrušení smlouvy jako celku pro spotřebitele.

Soudní dvůr nicméně konstatuje, že směrnice 93/13 stanovila pouze částečnou a minimální harmonizaci vnitrostátních právních předpisů týkajících se zneužívajících klauzulí a ponechala členským státům možnost, aby spotřebitelům zajistily vyšší úroveň ochrany, než je ochrana, kterou sama stanoví. **Směrnice 93/13 tedy nebrání tomu, aby členský stát stanovil, dodrží-li přitom unijní právo, že smlouva uzavřená mezi prodávajícím nebo poskytovatelem a spotřebitelem, která obsahuje jednu nebo několik zneužívajících klauzulí, je jako celek neplatná, pokud se taková neplatnost jeví jako lepší ochrana pro spotřebitele.**

Soudní dvůr konečně odpovídá, že obchodní praktika spočívající v uvedení nižší RPSN v úvěrové smlouvě než ve skutečnosti je, představuje nesprávnou informaci o celkových nákladech úvěru, která musí být kvalifikována jako klamavá obchodní praktika podle směrnice o nekalých obchodních praktikách², pokud vede nebo může vést k tomu, že průměrný spotřebitel učiní rozhodnutí o obchodní transakci, které by jinak neučinil. Soudní dvůr má za to, že i když tato okolnost může být jako jeden z prvků zohledněna pro účely konstatování zneužívajícího charakteru smluvních klauzulí podle směrnice o zneužívajících klauzulích, nelze nicméně pouze na základě tohoto prvku automaticky konstatovat zneužívající charakter těchto klauzulí. Je totiž třeba přezkoumat všechny konkrétní okolnosti projednávaného případu, než o kvalifikaci dotčených klauzulí bude rozhodnuto. Stejně tak konstatování nekalého charakteru obchodní praktiky nemá přímý dopad na otázku, zda je smlouva jako celek platná.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehocki ☎ (+352) 4303 5499

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách) (Úř. věst. L 149, s. 22).